

Boomkweker houdt *fingers crossed* bij Brexit

Boomkweker moet hopen op doortastendheid instanties bij nieuwe handelsrelatie met Verenigd Koninkrijk

Sinds de Britten in juni 2016 voor uittreding uit de Europese Unie (EU) stemden, houden Nederlandse ondernemers hun hart vast. Wordt het een harde of een zachte Brexit? Hoe het ook zij: ook Nederlandse boomkwekers zullen rekening moeten houden met extra controles, kosten, keuringen en douaneformaliteiten. Ondertussen proberen organisaties zoals Anthos en Naktuinbouw boomkwekers zo goed mogelijk te informeren. 'In Engeland denken ze dat het wel los zal lopen.'

Auteur: Guus van Rijswijk

Het is een overweldigende opkomst op 19 september in het Van der Valk-hotel in Tiel, waar op initiatief van Naktuinbouw een informatiebijeenkomst over de Brexit en het plantenpaspoort nieuwe stijl plaatsvindt. Verschillende sprekers moeten zo'n 140 kwekers bijpraten over het verwachte naderende handelsovergang met het Verenigd Koninkrijk (VK). 'Bereid u goed voor op een "harde" Brexit-variant', is de teneur deze avond. Namens het ministerie van Landbouw spreekt Brexit-coördinator Hillefien Strijland de aanwezigen toe: 'De handel met het VK verloopt straks niet meer zo makkelijk als nu. Hoe moeilijk het precies zal gaan, hangt erg af van de positie van het VK en of het nog iets van de harde, rode lijn wil loslaten.'

Te trots om terug te draaien

Brexit day valt op 30 maart 2019. Die datum

staat bij veel ondernemers, waaronder bedrijven die planten en plantaardige producten naar het Verenigd Koninkrijk exporteren, bekend als de Dag van de Overgang. Ook de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) waarschuwt ondernemers op de website zich voor te bereiden: 'Zolang de onderhandelingen nog lopen, zijn alle scenario's van de Brexit mogelijk.' In de volksmond spreken ondernemers en politici momenteel van een 'zachte' en een 'harde' Brexit. Met name die laatste variant is bij boomkwekers gevreesd, vanwege de verwachte extra kosten en administratieve rompslomp. 'Mochten de EU en het VK overeenstemming bereiken over een terugtrekkingsakkoord, volgt een overgangperiode. Het is nog niet duidelijk hoe de toekomstige economische relatie tussen de EU en het VK eruit komt te zien', meldde de recente Miljoenennota. Algemeen directeur

Fons van Wezel van SAP Holland, online groothandel voor tuinplanten en boomkwekerijproducten, verwacht niet dat de Brexit überhaupt nog valt tegen te houden. 'De Engelsen zijn te trots om het nog terug te draaien. Ze gaan echt geen nieuw referendum houden. Of het een "harde" of "zachte" Brexit wordt, dat kan op het laatste moment nog veranderen. Maar die Brexit komt er sowieso.' Van Wezel wijst erop dat, na de ingang van de Brexit, april, mei en juni heel belangrijke handelsmaanden zijn. 'Voor die maanden is alles nu nog ongewis. Het zal sowieso stagnatie geven.'

Invoerrechten en capaciteitsproblemen

In gesprekken met Engelse klanten merkt Van Wezel dat het maken van overeenkomsten ten aanzien van de Brexit niet de hoogste prioriteit heeft. 'Ik sprak enkele Engelse klanten en ze zijn nogal

‘Bereid u goed voor op een “harde” Brexit-variant is de teneur’

laks met het maken van nieuwe afspraken. Ze denken dat het wel los zal lopen.’ Invoerrechten zullen wel betaald moeten worden, maar die zijn nog niet bekend. En met Noord-Ierland is vooralsnog ook nog niets geregeld, vertelt Van Wezel. ‘De havens en luchthavens zijn nog redelijk goed onder controle te houden, maar de grens tussen de EU en het VK is over een lengte van 330 kilometer al te overschrijden over diverse wegen en weggetjes zonder grensposten. Daar zal toch iets op moeten worden verzonnen.’ Hillefien Strijland ziet ook praktische capaciteitsproblemen opdoemen in de haven van Dover waar producten aankomen, zo houdt ze de zaal in Tiel voor. ‘Daar is geen plek om te parkeren, dus ze zullen er iets creatiefs op moeten verzinnen. Er zijn weinig mogelijkheden, dus ook hier geldt: *fingers crossed*. Ook al zijn we in Nederland nog zo goed voorbereid, op het moment dat de ferry aankomt in Calais of Dover houdt het op. Als die

ferry vol staat en de vrachtwagen moet terug, dat kan niet.’ Ook Strijland wijst erop dat de precieze reikwijdte van de Brexit nog niet is te overzien, omdat de echte onderhandelingen überhaupt nog moeten starten. ‘Er zijn enkel wat losse, ruwe gesprekken geweest over de politieke verklaring die richting moet geven aan de onderhandelingen. Die onderhandelingen starten pas na 30 maart en dat maakt het zo lastig.’

‘Moeilijke grensovergang’

Henk Raaijmakers, voorzitter van LTO Vakgroep Bomen en Vaste Planten, denkt dat de gevolgen van de Brexit voor de Nederlandse boomkwekerijsector zullen meevallen. ‘Het is nu tamelijk vroeg om al voorspellingen te doen over de gevolgen die de Brexit voor boomkwekers zal hebben. Er valt nog weinig over te zeggen wat de consequenties zijn voor hun bedrijfsvoering en welke voorbereidingen zij zullen moeten treffen. Onlangs pleitte de Londense burgemeester weer voor een nieuw referendum over de Brexit. Het kan dus nog alle kanten uit.’ Raaijmakers onderhoudt als vicevoorzitter van de Europese organisatie van boomtelers ENA (European Nurserystock Association) nauw contact met Engelse collega’s. ‘Een jaar geleden waren de berichten vanuit Engeland zeer negatief. Boomkwekers en andere ondernemers in de agrarische sector in het Verenigd Koninkrijk waren voorstander van zware grenscontroles. Ze wilden een ‘moeilijke grensovergang’ creëren, wat enorme gevolgen zou hebben voor de sector. Nu eist dezelfde groep grosso modo dat de verdragen die nu lopen, gehandhaafd blijven. We werken er als LTO hard aan om de Brexit zo soepel mogelijk te laten verlopen.’

DOOR BREXIT KRIJGEN BOOMKWEKERS TE MAKEN MET:

- keuringsdiensten
- ingangscntroles in het Verenigd Koninkrijk
- kosten

Voor export is nodig:

- een fyto-sanitair certificaat
- eHerkenning
- toegang tot e-CertNL

Bron: website NVWA

Grote risico’s

Volgens Raaijmakers vormen de huidige onderhandelingen die plaatsvinden tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk een groot gevaar. ‘Als de onderhandelingen mislukken, worden alle verdragen opgezegd. Dan is Engeland een “derde land” geworden, zoals China, Rusland en Turkije dat nu zijn. Het Verenigd Koninkrijk wordt dan behandeld als een land buiten de EU met alle regelgeving en moeilijkheden van dien.’ Alle voortekenen wijzen momenteel in de richting van een ‘harde’ Brexit, stelt de voorzitter van Anthos, de brancheorganisatie van de handelsbedrijven in bloembollen en boomkwekerijproducten, Henk Westerhof. ‘De gevolgen kunnen verstrekkend zijn. Voor de boomkwekerijsector is het Verenigd Koninkrijk, met een exportwaarde van 120 à 130 miljoen euro, het op één na belangrijkste afzetgebied, na Duitsland. We hebben nu bijvoorbeeld nog niet te maken met importinspecties. Neem de Verenigde Staten of ieder ander land buiten de EU: daar zijn binnenkomende partijen onderhevig aan importinspecties. In geval van een ‘harde’ Brexit is de kans groot dat de Engelsen bij binnenkomst ook inspecties gaan uitvoeren. Dat levert risico’s op – zo weten we uit ervaring met de “derde landen” – en vaak zijn die groot.’

Geen zaken meer doen

Inspecties zorgen voor veel extra kosten en vertragingen, stelt Westerhof. ‘Bij een “harde” Brexit vindt er geen overbrugging plaats van fyto-sanitair beleid. In dat geval kun je alleen een partij naar het Verenigd Koninkrijk sturen als er een exportinspectie door Naktuinbouw heeft plaatsgevonden en er een fyto-sanitair document wordt meegeleverd. Er komen dus extra keuringen bij de grens en Naktuinbouw zal daarop anticiperen met extra keuringen, die door de bedrijven zelf moeten worden betaald. Kortom: meer administratieve handelingen inclusief fyto-sanitaire documenten en extra douaneformaliteiten.’ Fons van Wezel: ‘Bij

Brexit-coördinator Hillefien Strijland spreekt namens het ministerie van Landbouw de aanwezigen toe bij de informatiebijeenkomst van Naktuinbouw in Tiel

'EEN GROOT GRIJS GEBIED'

Jeffrey Vermeer, commercieel medewerker bij Adriaan van de Bijl Boomkwekerijen:

'Wij doen veel zaken met het Verenigd Koninkrijk. Bij de informatiebijeenkomst van Naktuinbouw had ik gehoopt om wat meer details te horen over de lopende onderhandelingen. We moeten uitgaan van een "harde" Brexit in onze branche, zoveel is duidelijk. 'Het is voor ons haast onmogelijk om nu al met de Brexit bezig te zijn, want we weten immers nog niet wat er gaat gebeuren. Hoe groot de schadepost wordt, moet nog blijken. We hebben best veel leveringen naar Engeland, dus het zal zeker schelen in tijd en kosten. We kunnen waarschijnlijk problemen verwachten bij de Kanaaltunnel, waar ze alles zullen controleren. Het is voor ons nog een groot grijs gebied.'

'De Engelsen zijn te trots om het nog terug te draaien'

iedere zending zullen er fyto-sanitaire controles komen en moet het keuringscertificaat in orde zijn. De plantenkeuringsdienst Naktuinbouw en de NVWA zullen langskomen bij bedrijven om te keuren. Zo'n certificaat kost 80 euro en gaat gepaard met een stempel. Dat alles zal vertraging opleveren en de mensen van de keuringsdienst kunnen niet overal tegelijk zijn.' Van Wezel verwacht dat het enthousiasme van met name kleine kwekers om zaken te doen met het Verenigd Koninkrijk er niet bepaald op vooruitgaat na 30 maart 2019. 'Kleine kwekers zullen mogelijk geen zaken meer doen met Engeland of alleen nog maar via een exporteur. Vervoerders geven nog geen tarieven voor april en waarschuwen al voor mogelijk een dag extra transitijd.'

Protectionistische emoties

Westerhof verwacht dat het Verenigd Koninkrijk in voorkomende gevallen niet zal terugdeinzen om zich te laten leiden door overwegingen van protectionistische aard. 'Natuurlijk blijven ze in belangrijke mate afhankelijk van ons assortiment, maar voor die producten waarvoor dat niet geldt, kan protectionisme een rol gaan spelen. Zeker als er vraagtekens worden gezet bij de gezondheid van het betreffende materiaal.' Raaijmakers: 'In eerste instantie hadden we bij LTO de indruk dat de Britten de Brexit als een uitgelezen kans zouden zien om meer eisen te stellen om voor verschillende producten de markt te beschermen. Nu merken we in contacten met Engelse kwekers dat zij het overgrote deel van de import van planten in Engeland zo ruim mogelijk willen houden waar het gaat om uitgangsmateriaal en teeltmateriaal. Ik heb niet de indruk dat Engelse kwekers de markt overdadig willen beschermen, omdat ook hun producten in gevaar zouden kunnen komen door gebrek aan uitgangsmateriaal. Wel willen ze de interne markt sterk beschermen tegen de insleep van ziekten en plagen. Kortom: de weerstand van de Engelse boomkwekers valt naar mijn mening mee. Wat de wetgever gaat doen, is een ander verhaal, dat kunnen we nu nog niet voorzien.' Fons van Wezel: 'De Engelsen zullen Brexit aangrijpen om hun eisen ter bescherming tegen import van plantenziektes aan te scherpen. De plantkundige dienst wil vooral ziektes buiten de deur houden. Denk daarbij aan Spaanse en Duitse producten. De Xylella-bacterie zorgt nog voor veel angst.'

Alarmerende geluiden

De alarmerende geluiden van de andere kant van de Noordzee worden versterkt door het Department for Environment, Food and Rural Affairs (Defra). Dit overheidsorgaan binnen het

'Het zal sowieso stagnatie geven'

'KOSTEN DOORBEREKENEN AAN DE KLANT'

Directeur Martien Mantje van Boomkwekerij Udenhout doet al jaren zaken met het Verenigd Koninkrijk. Hij houdt vooral nog een slag om de arm over de gevolgen van de Brexit voor zijn onderneming. 'We moeten even afwachten wat de consequenties zullen zijn. Het is allemaal nog prematuur, we zitten nog in de oude status. Misschien komt er een tussenjaar of quarantainejaar, waarbij de handel via een tussenpersoon verloopt. Mogelijk komen er meer eisen op fyto-sanitair gebied of allerlei importheffingen. Dat zal dan zeker consequenties hebben voor ons beleid. Mochten de kosten stijgen, dan zullen gedwongen zijn om deze door te berekenen aan de klant, wat weer gevolgen heeft voor het volume van de afzet. Mochten er zaken veranderen, dan kijken we wat voor stappen we zullen ondernemen. Daar zijn we nu nog niet mee bezig.'

Verenigd Koninkrijk liet afgelopen voorjaar weten import in quarantaine te overwegen. Dat zou betekenen dat bomen en planten die het meest vatbaar zijn voor schadelijke organismen na import een tijd in quarantaine zouden worden gezet. Het Verenigd Koninkrijk kan dus behoorlijk gaan dwarsliggen. Henk Raaijmakers denkt dat het voorlopig zo'n vaart niet zal lopen. 'De geluiden om de huidige situatie te handhaven, lijken nu door te zetten. Tenzij het proces escaleert, valt het nu redelijk in de hand te houden. Het gaat zeker wat moeilijker worden door verschillende uitzonderingen die er ongetwijfeld zullen komen. Afgaande op de geluiden die ik hoor van collega's uit het Engelse bedrijfsleven zal de markt redelijk toegankelijk blijven. Ze willen het liefst alles houden zoals het is: een eenvoudige grenstoegang.' Raaijmakers wijst daarbij op de relatief geringe productie van stek- en uitgangsmateriaal in Engeland. 'Willen de agrarische sector en de boomkwekerijsector daar doorgaan op de huidige weg, dan zullen ze in Europa moeten inkopen. Kennis en capaciteit van uitgangsmateriaal gebruikt voor doorkweek, is in Engeland veel te klein om zelfvoorzienend te zijn. De Engelse boomkwekerij- en vasteplantensector is erbij gebaat dat het uitgangsmateriaal toegang tot hun land houdt, anders komen ze zelf in de problemen.'

Wakker schudden

Terug naar de Nederlandse boomkweker. Deze lijkt momenteel nog weinig te kunnen zeggen over de

Adriaan van de Bijl Boomkwekerijen, Opheusden

verwachtingen van de Brexit voor zijn bedrijfsvoering, stelt Raaijmakers. 'Nederlandse boomkwekers wachten rustig af en zullen eerst moeten weten waaraan ze moeten voldoen.' Van Wezel: 'Hopelijk kunnen we straks op dezelfde manier zaken doen als met Zwitserland, waar een douane-unie geldt waar het gaat om invoerrechten en btw. Het zal in het begin waarschijnlijk met horten en stoten gaan, maar zich uiteindelijk wel oplossen.' Hij ver-

trouwt op de doortastendheid van de betrokken instanties: 'Naktuinbouw zal sommige kwekers wel even wakker schudden. Papieren en paspoorten zullen op orde moeten zijn en kwekers zullen – voor zover ze dat nog niet gedaan hebben – zich echt meteen bij de Naktuinbouw moeten aansluiten, ook al is het een controleorgaan zonder daadwerkelijke sanctioneerde bevoegdheid. De Engelse Defra zal echter wel controleren. Die problemen krijg je dus hoe dan ook op je bord.' Fons van Wezel: 'De Engelse markt reageert tot dusverre laconiek, maar ze hebben geen idee. Ze zeggen "Ze lossen het wel op." Geen bond of vereniging lijkt zich erover te ontfermen, ook de Royal Horticultural Society niet. Ze grijpen Brexit aan om hun eisen ter bescherming tegen import van plantenziektes aan te scherpen. Een Engelse afnemer vertelde me ter vergelijking dat destijds met de millenniumbug ook iedereen in rep en roer was. Toen hij de computer in januari aanzette, deed hij het gewoon weer. Dit is toch wel even iets anders.'

Edwin Egthuijsen van Naktuinbouw spreekt de aanwezigen in Tiel toe

Be social

Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/article/27067/

boomkweker-houdt-fingers-crossed-bij-brexit